

Referat af møde i Normudvalget

Torsdag den 10. marts 2022, Landbrugsstyrelsen, Nyropsgade 30, København V

Deltagere:

Medlemmer af Normudvalget:

Jørgen Eriksen (JER), Institut for Agroøkologi (AGRO), AU (formand)
Emilie Marie Øst Hansen (EMMOH), Departementet (DEP)
Brian H. Jacobsen (BHJ), Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi (IFRO), KU
Christian Friis Børsting (CFB), Institut for Husdyrvidenskab (ANIS), AU
Hanne Bach (HBA), DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, AU
Jakob Møgelvang (JAKM), Landbrugsstyrelsen (LBST)
Jens Elbæk (JEL), SEGES
Leif Knudsen (LEK), SEGES

Dato: 28. marts 2022

Side 1/3

Ad hoc deltagere:

Christina Paulin Wright (CHPAWI), Landbrugsstyrelsen (LBST)
Lars Paulsen (LAPAU), Landbrugsstyrelsen (LBST)
Tobias Feld Snitkjær (TOBFEL), Landbrugsstyrelsen (LBST)
Tove K. Kruse, (TOKRUS), Landbrugsstyrelsen (LBST)
Jens Erik Ørum (JEØ), Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi (IFRO), KU
Lene Hegelund (LHE), Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (DCA), AU
Ingrid K. Thomsen (IKT), Institut for Agroøkologi (AGRO), AU (referent)

Afbud:

Steen Bonde (SBO), Landbrugsstyrelsen (LBST)
Johannes L. Jensen (JLJ), Institut for Agroøkologi (AGRO), AU
Per Tybirk (PET), SEGES

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden.
2. Godkendelse af referat fra møde 9. november 2021.
3. Nyt fra Landbrugsstyrelsen. *Steen Bonde*
4. Indstilling af kvælstofprognose. *Christina Paulin Wright*
 - a. Kvælstofprognose 2022. *Leif Knudsen*
 - b. NMIMO-analyse af kvælstofprognose 2022. *Jens Erik Ørum*
5. Nyt fra Arbejdsgruppen vedr. beregning af normtal for husdyrgødning. *Christian Friis Børsting*
6. Nyt fra Arbejdsgruppen vedr. næringsstofnormer. *Leif Knudsen*
7. Næste møde: dagsorden, oplæg mm.
8. Eventuelt.

Ad 1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

Ad 2. Godkendelse af referat fra møde 9. november 2021

JER oplyste i forbindelse med referatets punkt 2, at Normudvalgets hjemmeside nu var opdateret med revideret kommissorium samt forretningsorden. Begge dele vil blive opdateret løbende, når der sker ændringer i navne og institutioner. Det gælder bl.a., når et kommende medlem fra Miljøstyrelsen er blevet udpeget. Referatet blev godkendt.

Ad 3. Nyt fra Landbrugsstyrelsen

JAKM orienterede om det igangværende arbejde omkring bedriftsnær regulering. Der arbejdes på en større forskningsaftale, og AU vil inden længe blive kontaktet vedr. den videre proces. Der arbejdes videre med foranalyser af bedriftsregnskaber, og der afventes rapport vedr. grøn

skattereform, som vil indgå i arbejdet. BHJ påpegede vigtigheden af, at økonomi kommer til at indgå i det videre arbejde med bedriftsregulering.

Ad 4. Indstilling af kvælstofprognose

CHPAWI orienterede om, at der i forbindelse med udarbejdelse af årets kvælstofprognose havde været flere udfordringer. Det drejede sig om analysefejl hos det anvendte laboratorium samt om store nedbørsmængde i februar omkring eller efter udtagning af jordprøver.

LEK præsenterede derefter arbejdet gennemført under Arbejdsgruppen vedr. kvælstofprognosen. Arbejdet var gennemført efter Drejebogen og efterfølgende aftaler mht. udvælgelse af punkter og kontrolanalyser. For at undgå systematiske fejl i analysemetoden, fremsendes der hvert år jordprøver fra nedfrosne arkivprøver til kontrol. Årets kontrolanalyser var gennemført korrekt og lå i normalområdet. Ved analysen af årets jordprøver var der imidlertid anvendt en forkert ekstraktionsvæske i 58 prøver, mens 52 prøver var analyseret korrekt. De fejlanalyserede prøver kunne ikke genanalyseres. Arbejdsgruppen havde på baggrund af grundige analyser af resultaterne besluttet alene at anvende de korrekt analyserede prøver ved indstilling af årets prognose.

På baggrund af de korrekt analyserede prøver præsenterede LEK udvalgte scenarier for prognosen 2022. De fejlanalyserede prøver var lokaliseret til bestemte geografiske områder, hvilket betød, at der inden for nogle scenarier og regioner kun var ganske få prøver. Arbejdsgruppen fandt bl.a. på baggrund af de relativt få målinger ikke baggrund for at regionalisere prognosen, hvorfor den anbefalede en generel prognose på -5 kg N/ha på baggrund af de korrekt analyserede jordprøver. Med en korrektion for mernedbøren i februar gennemført efter Drejebogen, var indstillingen fra arbejdsgruppen en 0-prognose for hele landet.

JEØ præsenterede efterfølgende prognoseudkast med modellen NMIMO, hvor der var udarbejdet prognoser på baggrund af dels en gennemsnitlig nedbør for februar dels nedbøren i februar 2022. NMIMO understøttede arbejdsgruppens anbefaling om en 0-prognose.

Normudvalget godkendte indstillingen til en 0-prognose. Prognosen forventes offentliggjort den 16. marts i Landbrugsstyrelsens IT-systemer med forudgående faglig nyhed.

Ad 5. Nyt fra Arbejdsgruppen vedr. beregning af normtal for husdyrgødning

CFB orienterede om, at Arbejdsgruppen vedr. beregning af normtal for husdyrgødning ud over det ordinære møde i januar 2022 havde afholdt et ekstraordinært møde i december 2021 for at diskutere principielle ændringer i opgørelsen af normtallene. Formålet var at afklare eventuelle systematiske afvigelser fra gødningens aktuelle næringsstofindhold ved nuværende beregninger, hvor produktiviteten for nogle dyrekategorier bliver beregnet ud fra data, som gennemsnitligt er op til 2-3 år gamle, fordi resultaterne udjævnes over flere år.

CFB redegjorde for, at princippet for beregning af normtal er at anvende de fagligt mest korrekte og opdaterede data, herunder:

- Fremskrevne værdier for data, hvor der er en trend i udviklingen. Der er kun løbende data fra svin, kvæg og fjerkræ.
- Ingen udjævning af data fra tidligere år ved akutte permanente ændringer
- Engangsændringer der er baseret på opdateret viden.

Forud for fremsendelse af normtal for husdyrgødning til LBST udsendes indstillingerne til Normudvalget, men der er ifølge CFB kun er en tidsfrist på få dage til kommentering. JER bemærkede, at husdynormerne skal godkendes af Normudvalget, og at dette eventuelt kan være i form af ingen kommentarer. HBA fandt, at processen var acceptabel, men at det ville være en hjælp, hvis det fremgik, hvad man skulle være særlig opmærksom på. CFB svarede, at der udarbejdes et indeks ift. året før, hvilket kan blive medsendt.

HBA påpegede, at det af hensyn til de nationale indberetninger er vigtigt at tage stilling til, om ændringer skal tilpasses bagudrettet, hvilket vil kræve dokumentation fra ANIS.

LEK fremhævede betydningen af opgørelsen af fosfor i forhold til fosforlofterne. BHJ gjorde opmærksom på, at der pt. ikke er overensstemmelse mellem de forskellige opgørelser af fosforoverskud udarbejdet af DCA, DCE og IFRO.

Principperne vedr. indstillingen af husdyrnormer udarbejdet af Arbejdsgruppen vedr. beregning af normtal for husdyrgødning blev godkendt.

Ad 6. Nyt fra Arbejdsgruppen vedr. næringsstofnormer

LEK orienterede om arbejdet i Arbejdsgruppen vedr. næringsstofnormer:

Kvælstofnormerne på humusjord blev fra 2020/21 reduceret med 25 kg N/ha for vårsæd og 50 kg N/ha for vintersæd m.v. SEGES har gennemført forsøg på humusjord i havre, vårbyg og vinterhvede, som generelt bekræfter et lavt på kvælstofbehov. Det undersøges, om det er muligt at differentiere normen efter humusprocent, C/N forhold mv., men arbejdsgruppen indstiller ingen ændring af normer for humusjord for 2022/23.

Arbejdsgruppen havde udarbejdet et forslag til ændring af det nugældende krav om græsningstryk. Princippet bag forslaget var ifølge LEK, at udbyttet for græsmarkskategori og jordtype ikke må være højere end den maksimale potentielle græsoptagelse hele året. Dermed bortfalder græssende DE og antal slæt i opgørelsen. Der er pt. et udestående med håndtering af andres dyr på græs. Adspurgt kunne LEK bekræfte, at salg af græs er håndteret. Efter LEKs gennemgang blev det diskuteret, om der kunne indføres en bagatelgrænse for kravet om græsningstryk, f.eks. ved græskoder på maks. 80 kg N/ha. CHPAWI vil se på muligheden for en sådan forenkling.

På baggrund af en henvendelse fra LBST vedr. normer til helsæd og grønkorn anbefalede arbejdsgruppen ifølge LEK, at normerne for helsæd sættes lig normen for samme kornart til modenhed, og at normen for grønkorn sættes til 85% af normen for samme kornart til modenhed. LBST havde efterspurgt en revision af normer for specialafgrøder herunder specielt for grønsager. Arbejdet udføres i regi af Arbejdsgruppen vedr. næringsstofnormer, og LEK orienterede om, at der er nedsat en underarbejdsgruppe med repræsentanter fra AU og erhvervet, der har ekspertise i specialafgrøder. Der vil være hovedfokus på de arealmæssigt ti største arter, og der stiles mod, at arbejdet er afsluttet til indstilling af kvælstofnormer for 2023/24.

HBA spurgte til, hvornår opdatering af normer til næste planperiode ville blive påbegyndt. Dette ville ifølge LEK ske til november. IKT anførte, at fosfornormerne også forventes gennemgået.

Ad 7. Næste møde: dagsorden, oplæg mm.

Næste møde blev aftalt til torsdag den 24. november hos SEGES. Til dagsordenen blev foreslået:

- Ny arealregulering/bedriftsregnskaber
- Opdatering og baggrund for revurdering af normer for den kommende planperiode
- Gødningsforbrug ift. faktiske normer (f.eks. oplæg ved Gitte Blicher-Mathiesen)

Ad 8. Eventuelt

Der var en kort diskussion omkring, at der hvert år afgives en bestilling af husdyrgødningsnormer, mens der ikke afgives en egentlig bestilling vedr. kvælstofprognose og gødningsnormer. Proceduren for husdyrgødningsnormer kan eventuelt ændres, så der bruges samme tilgang for alle leverancer, dvs. uden forudgående bestillinger. CFB undersøger dette.